

RICHARD FORD

FRANCAMENT, FRANK

Empúries

narrativa

Richard Ford

Francament, Frank

Traducció de Marc Rubió

Editorial Empúries
Barcelona

Títol original: *Le Me Be Frank With You*

© Richard Ford, 2014

Primera edició: novembre del 2015

© de la traducció de l'anglès: Marc Rubió Rodon, 2015

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u.,

Editorial Empúries

Diagonal, 662-664. 08034 Barcelona

info@grup62.com

www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Àtona - Víctor Igual

Impressió: Limpergraf

DIPÒSIT LEGAL: B. 25.032-2015

ISBN: 978-84-16367-29-0

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra requereix l'autorització escrita de l'editor; la llei preveu sancions per als infractors.

Si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment de l'obra, podeu sol·licitar permís al Centro Español de Derechos Reprográficos, a través del portal www.conlicencia.com

o bé trucant als telèfons 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Tots els drets reservats.

TAULA

Sóc aquí	11
Tot podria ser pitjor	71
La nova normalitat	121
La mort dels altres	183
<i>Agraïments</i>	247

Estranyes fragàncies viatgen per l'aire fred i agitat de la costa aquest matí, dues setmanes abans de Nadal. Florides espirals damunt d'un mar amenaçador desperten l'expectació dels incauts.

És, esclar, l'aroma de la reparació i la rehabilitació domèstiques a gran escala. Fusta acabada de tallar, PVC blanc i net, el tuf de sosa càustica del Sakrete, segelladors penetrants, la dolçor de la tela asfàltica i alcohol de cremar. L'acidesa emmidonada del Tyvek barrejada amb el teixit sulfurós de l'oceà i la fortor de la badia de Barnegat terra endins. És l'aire del desastre total. Per al meu nas —temps enrere expert en aquestes coses— no hi ha res que faci una olor de ruïna tan fragant com els primers intents de rescat.

Primer ho noto al semàfor vermell de Hooper Avenue, i després un altre cop quan omplo el dipòsit del Sonata a la gasolinera de Hess, abans de dirigir-me cap al pont, de Toms River a Sea-Clift. Aquí, enmig dels efluvis intensos de la gasolinera, una brisa hivernal m'esvalota els cabells mentre els meus dòlars roden com en una màquina escurabutxaques entre les nuvolades de

desembre. El vent fa girar els molinets platejats del reobert Grandly Re-Opened Bed Bath & Beyond del centre comercial Ocean County («Només uns nous llençols ens deixaran descansats»). Al llarg de les seves hectàrees de pàrquing, ocupades en una desena part a les deu del matí, el Home Depot —amb aspecte de Kremlin, però enigmàticament-amic-teu-malgrat-tot— ha obert les portes de bat a bat i ben d'hora. Els clients en surten traginant en equilibri noves tasses de vàter, noves plaques mare, nous cablatges, frontisses retractilades, portes de fullola o un porxo sencer que trontolla damunt d'un carretó gegant. Tot va cap a algun domicili encara dret, baquetejat per l'huracà —va ser fa sis setmanes, però ha quedat retingut a la memòria. Aquí tothom està encara atònit —crispat, atemorit, abatut-però-combatiu. La gent està decidida a «tornar».

Aquí fora, sota la marquesina de la Hess, algú ha posat a tot volum una tertúlia radiofònica esportiva per a nosaltres, els clients —el *Pat 'n' Mike Show* de Magic 107, Trenton. En altre temps, vaig ser-ne un seguidor fidel. Ara són vells. Una veu de tro —és el Mike— declara:

—Buf, Patrick. L'entrenador Benziwicki ha deixat anar un bon huracà de renecs, ja em pots ben creure. Un veritable trenta-segons-sobre-Tòquio.

—Tornem-ho a sentir —diu el Pat, a través d'un altaveu instal·lat al fons de l'assortidor de gasolina—. Absolutament increïble. Ab-so-lu-ta-ment. Això era per la cadena ESPN!

Se sent una altra veu gravada, esgotada i aspra —la de l'entrenador—, que entra en antena plena de fúria: «Molt bé. Deixeu-me dir-vos una cosa d'una p... (piiiip)

vegada. A veure, colla de c... (piiip). Quan vosaltres pugueu portar un p... (piiip) equip de col·legiales de nou anys, llavors potser, potser, us demostraré una mica de respecte, me c... (piiip) en Déu. Fins llavors, colla de c... (piiip), podeu anar a prendre pel c... (piiip) des d'avui fins al sopar del p... (piiip) diumenge. Ja ho heu sentit».

El noi de la Hess vestit de blanc i amb la mirada absent que em posa gasolina no sent res. Em mira com si no hi fos.

—Això ho diu gairebé tot, em sembla —reconeix el Mike.

—Ho diu tot i més —coincideix el Pat—. Ja pots deixar les claus a la taula, entrenador. Estàs acabat. Agafa el p... (piiip) autobús i torna-te'n cap al p... (piiip) Chillicothe.

—Increpiiible.

—Vinga, ara fem una pausa, senyor Piiip.

—¿Jo, senyor Piiip? Aquí el rei dels piiips ets tu. Ha, ha, ha! Ha, ha, ha, ha!

Aquestes últimes setmanes, he començat a fer un inventari personal de paraules que, des del meu punt de vista, ja no serveixen —ni parlant ni en cap altre registre. El faig amb la convicció que la vida és una qüestió de sotracció gradual, que aspira a una essència més sòlida i més propera a la perfecció, després de la qual tota activitat mental s'acaba i marxem cap als nostres propis Chillicothes virtuals. Una reserva amb menys paraules però millors podria ser una ajuda, penso, com a model per a un pensament més clar. No és gaire diferent d'anar-

se'n a viure a Praga i no aprendre la llengua, de manera que l'anglès que acabes parlant per fer-te entendre té la missió especial de ser clar, senzill i rellevant. Quan et fas vell, com ara jo, bàsicament vius enmig de les acumulacions de la vida. No passen gaires coses, excepte en el vessant mèdic. Val més prescindir de la palla. I ¿on millor per començar a prescindir-ne que en les paraules que triem per expressar els nostres pensaments cada vegada més estranys, cada vegada més erràtics? Per exemple, per a un parlant nadiu txec seria complicat apreciar completament les paraules *caqueta* o *collins*, o l'expressió *Estem embarassats* o ¿*Quin és el missatge de fons?* O, també, *espectacular* quan només volem dir *passable*. O *trigèmins*, o *pupil* o *llegat*. O *cap problema* quan de fet vols dir *endavant*. Igualment, *aterratge suau*, *proïs-me*, *afecció*, *hidratar-se* (quan només vol dir *beure*), *fer art*, *compartir*, *connectar*, *gaudi* i... a propòsit de Magic 107: *piiiip*. Per mi els renecs són un recurs molt útil, amb clares i marcades coloracions. La llengua imita l'orgia pública, va dir el poeta. I ¿què és la vida d'avui en dia, si no una orgia?

Ahir, a les vuit del matí tocases, una trucada inesperada em va destarotar el matí. Va agafar el telèfon la meva dona, la Sally, però em vaig haver de llevar per parlar. Havia estat estirat despert, enmig de la llum i les ombres de primera hora, somiant en la possibilitat que en algun lloc, per alguna raó, estigués passant una cosa bona que aviat m'afectaria i em faria feliç, només que jo encara no ho sabia. Des que vaig plegar del negoci immobiliari

(després d'anys i panys de treballar-hi), aquesta mena d'expectativa és una cosa que trobo a faltar clarament. Però, tenint en compte com ha anat el tema de l'habitatge i tot el que m'ha passat, és l'única cosa. Estic content aquí a Haddam, als seixanta-vuit, vivint aquesta Nova Etapa de la vida, probablement l'última: un nou membre de la població que ja ha desembarassat la taula i ha quedat alliberat per fer un bé autèntic al món, en cas que vulgui. Amb aquest esperit, una vegada a la setmana em presento a l'aeroport de Newark Liberty amb un grup de veterans per rebre els soldats perplexos i extenuats que tornen de l'Afganistan i l'Iraq. La veritat és que no ho considero un «sacrifici» o una veritable «aportació», perquè no es pot dir que estar-se palplantat amb un somriure i les mans esteses i declarar «Benvingut a casa, soldat (o mariner, o pilot)! Gràcies per la feina!» sigui un esforç gaire gran. Té més d'ostentació que de serietat: sobretot vol ser una demostració que nosaltres, no pas ells, encara som importants, cosa que evidència que no ho som. Sigui com sigui, els meus sensors personals estan en alerta per si puc fer més coses positives en aquest període final de la meva vida —també conegut com a jubilació.

—¿Frank? Sóc l'Arnie Urquhart. —Una veu telefònica masculina, rogallosa i massa forta, va crepitat interferida per uns sorolls llunyans de trànsit. De fons, se sentia una música: Peter, Paul & Mary cantant «Lemon Tree» des del remot 1965. «*Le-mun tree, ve-ry pritty / and the lemun flower is sweet...*». Des d'allà on era, amb el pijama, mirant per la finestra del davant mentre el lector del comptador d'Elizabethtown Water pujava

carrer amunt per registrar el nostre consum, em va tornar a la memòria la cara de la ultrasensual Mary: boca brutal, senzilla, cabells rossos i rectes, la veu de contralt que et suggeria un coit expeditiu pel qual hauries renunciat a tota dignitat, sabent molt bé que no estaries a l'altura. Res a veure amb la manera com va acabar la seva vida anys després: vestida amb un muumuu i irreconeixible. (¿Qui dels altres dos era l'exhibicionista? Un se'n va anar a viure a Maine.) «... *but the fruit of the poor lemun is im-poss-i-bul to eat...*».

—Abaixa alguna cosa, Arnie —vaig dir enmig del guirigall que voltava l'Arnie, allà on fos del planeta—. No et sento.

—Ah, sí. D'acord. —Un soroll de vent xuclat quan l'Arnie va apujar la finestra. La pobra Mary es va quedar muda com la làpida sota la qual està enterrada.

La connexió era més clara, i després hi va haver un llarg silenci. Ja no hi parlo gaire sovint, per telèfon.

—¿Com és que tots els putos homes del temps somien que farà sol? —va dir l'Arnie, ara allunyat del telèfon. Havia posat el mans lliures i semblava que em parlés des del passat.

—Ho porten a l'ADN —vaig dir des de la finestra de davant de casa.

—Pots comptar. —L'Arnie va fer un sospir llarg i vibrant. Se sentien els cotxes que passaven a tota velocitat pel seu costat, allà on fos.

—¿On ets, Arnie?

—Aparcat al Garden State dels collons, prop de Cheesequake. Baixant cap al puto Sea-Clift, o el que en quedi.

—Ja ho entenc —vaig dir—. ¿Com està la casa?

—¿Ho entens? Hòstia, Frank, me n'alegro, que ho entenguis.

Durant l'època de bonança de la bombolla immobiliària, que ja va petar, vaig vendre a l'Arnie no pas una casa qualsevol, sinó, concretament, casa meva. A Sea-Clift. Un palau de platja fet de fusta de sequoia i vidre, amb disseny arquitectònic, a tocar del que semblava un mar benigne i resplendent. La segona residència somiada per qualsevol. Em vaig assegurar que l'Arnie desembutxaqués una suma ben bonica (2,8 quilos, sense la comissió d'una venda particular). La Sally i jo havíem decidit anar-nos-en a viure a l'interior. Jo estava a punt de desmuntar la paradeta. Aquesta tardor va fer vuit anys —dues setmanes abans de Nadal, com ara.

En defensa meva, havia fet unes quantes trucades a la casa on viu habitualment l'Arnie, a Hopatcong, per saber com havia capejat el temporal la seva/meva casa de la platja. Havia trucat a uns quants antics clients, incloent-hi el meu antic soci immobiliari. Totes les notícies eren dolentes, dolentes, dolentes. A Haddam, la Sally i jo només vam perdre dos petits roures (un ja estava mort), mitja teulada del cobert de les seves plantes i un parabrisa esquerdat del meu cotxe. «Un gran no res», com deia sempre la meva mare, abans de fer una mena de pet amb els llavis i riure sorollosament.

—T'he trucat, probablement tres vegades, Arnie —vaig dir, amb la torbadora sensació de ser un mentider (tot i que no ho sóc, no pas sobre això).

El paio d'Elizabethtown va aixecar els polzes cap a

mi mentre tornava a la furgoneta. El nostre consum d'aigua del novembre: cap problema.

—Això és com trucar al cadàver per dir-li que et sap greu que s'hagi mort. —La veu de l'Arnie marxava i tornava des de Cheesequake.— ¿Què volies, Frank? ¿Convidar-me a dinar? ¿Tornar-me a comprar la casa? La mare que em va parir: no en queda res, de la casa, tros de soca.

No tenia cap resposta. Gestos patents d'amabilitat, commiseració, companyonia, pena compartida i empatia: tots són germans febles en la lluita contra una pèrdua real. Jo només havia volgut saber si havia passat el pitjor, cosa que, vaig veure, no era el cas. Tot i que a Sea-Clift la fuetada havia estat com a Dunkirk: cap possibilitat d'esquivar les bales.

—No t'acuso de res, Frank. No és per això que he agafat el trasto. —L'Arnie Urquhart és un històric dels Michigan Wolverines com jo. Promoció del 68. Hoquei. Finalista de la Rhodes. Germandat Lambda Chi. Creu Naval. Tots parlàvem així en aquells dies alegres i turbulents. El trasto. El cagadero. La màquina Z. La manduca. El guardapets. Els xinos. Les peres... És un miracle que poguéssim mantenir una feina remunerada. L'Arnie té i dirigeix (almenys tenia i dirigia) una petita empresa de marisc selecte al nord de Nova Jersey i ha fet molts calés venent ous de saboga, caviar iranià i exquisideses importades del mar Negre (ho distribueix en furgonetes blanques inidentificables i l'Agència d'Aliments no en sap res de res) a executius de la Schlumberger per a festes exclusives de les quals no sent parlar ningú, incloent-hi el president Obama, que no hi està

convidat perquè des del punt de vista dels potentats republicans les tripes de porc no poden formar part del menú.

—¿Com et puc ajudar, Arnie? —Jo mirava la furgoneta d'Elizabethtown marxant Wilson Lane avall. El primer blanc fàcil quan la venda d'una casa fa llufa, sigui en el moment que sigui, és gairebé sempre l'agent immobiliari, les intencions del qual són gairebé sempre bones.

—Ara estic anant cap allà baix, Frank. M'ha trucat un italià de merda. Vol comprar-me el terreny i la casa, el que en queda, per cinc-cents dels grans. Necessito consell. ¿En tens cap? —Més cotxes a tota pastilla.

—No en gasto ni per mi mateix, Arnie —vaig dir—. ¿Com està la situació allà baix?

Evidentment, ja ho sabia. Tots ho havíem vist a la CNN, i després ho havíem vist i revist i tornat a veure fins que ja ens importava un rave. Nagasaki vora el mar, amb el canal dels Giants i els Falcons a un temptador clic de distància.

—Al·lucinaràs, Frank —va dir l'Arnie des del cotxe, incorpori—. ¿On vius tu, ara?

—Haddam. —La Sally s'havia posat a la porta que dóna a la cuina, vestida amb roba de ioga i una tassa de te als llavis, aspirant-ne el vapor, mirant-me com si hagués sentit alguna cosa inquietant i jo potser hagués de penjar el telèfon.

Un retruny fort del clàxon d'un camió va esquarterar el silenci allà on era l'Arnie.

—Imbècil! —va cridar l'Arnie—. Haddam. D'acord. Un lloc molt bonic. O ho era. —L'Arnie va fer topar

alguna cosa contra l'altaveu.— Casa meva, o sigui casa teva, ara està cinquanta metres terra endins, Frank. Tombada de costat, si és que en té cap, de costat. Els veïns n'han sortit encara més malparats. Els Farlow van intentar refugiar-se a l'habitació més segura de la casa. La van dinyar. Els Snediker van fugir a l'últim moment. Van acabar a la badia. La Barb i jo érem al llac Sunapee, a casa del meu fill. Ho vam veure. Vaig veure la meva casa per la tele abans de veure-la personalment.

—Això es podria considerar una bona notícia.

L'Arnie no va contestar.

—¿Què vols que faci, Arnie?

—Ara baixo per trobar-me amb aquests fills de puta. Compravenda exprés. ¿N'has sentit parlar? Especuladors. —L'Arnie havia començat a parlar en una mena de grunyit de tio dur, de gàngster de Nova Jersey.

—N'he sentit parlar. —Ho havia llegit al *Times*.

—O sigui que ja veus el tema. Necessito que m'aconsellis, Frank. Tu eres honest.

—Ja fa un bon temps que vaig deixar el negoci immobiliari, Arnie. La meva llicència ha caducat. L'únic que en sé és el que llegeixo al diari.

—Així encara seràs més de fiar. No hi haurà afany de lucre. La meva intenció no és fotre't un tret, si és el que et preocupa.

—No creia que la cosa arribés a tant, Arnie. —Tot i que sí que hi havia arribat. Una vegada a Ortleigh Beach, i una altra a Sea Girt. Van disparar a agents immobiliaris mentre seien a la seva taula teclejant fulls d'ofertes.

—¿Què doncs? ¿Vindràs? Et podria dir que m'ho deus. —Vaig sentir el clàxon ensordidor d'un altre ca-

mió.— Aquests cabrons... A mi sí que em mataran, aquí.
¿Doncs què?

—D'acord, vindré —vaig dir, només perquè l'Arnie sortís d'una vegada de la cuneta de la carretera i continués baixant cap a l'escenari de la destrucció.

—Demà a les onze. A la casa —va dir l'Arnie—. O allà on era la casa. Potser la reconeixeràs. Porto un Lexus platejat.

—Hi seré.

—¿Tindrem NHL aquest any, Frank? —L'hoquei. El gran compensador de la destrucció.

—No ho he seguit gaire, Arnie.

—Colla d'idiotes de merda, els jugadors —va dir l'Arnie—. Tenien el millor acord de la seva vida. Ara s'hauran de conformar amb menys. ¿Et sona? —Com sempre, l'Arnie feia costat als directius.— Salve als vencedors, Frank.

—Campions de l'Oest, Arnie.

—Mañana en la mañana. —Així era com, aparentment, donava les gràcies l'Arnie.

A Little League World Champion Boulevard, la carretera que travessa Toms River, no hi ha res que es vegi radicalment canviat per la tempesta. En un sentit purament visual, l'illa allargada que travessa la badia com una barrera ha estat un regal del cel per a la població de terra endins, tot i que als barris hi ha molts edificis en ruïnes. Al llarg de la que fins ara se'n deia la Milla del Miracle, el trànsit en direcció al pont és anèmic. No hi ha dubte, però, que Toms River ha demostrat una certa

capacitat de supervivència. Un Pare Noel sense barba (clarament és un mexicà) seu en una caixa de plàstic vermella per transportar ampolles de llet, davant del cafè Launch Pad, amb un cartell de cartró arrenyat al genoll on hi diu amb lletres vermelles: EL CAFÈ DÓNA CORATGE. FELIZ NAVIDAD. Jo el saludo amb la mà, però ell es limita a clavar-me la mirada, com si li estigués ensenyant el dit del mig. Més endavant, la casa d'aval Free At Last Bail Bonds té un sol cotxe aparcats al davant, igual que un parell de bars en forma de cub, amb revestiment d'amiant, al fons dels aparcaments de graua. Temps enrere —abans que la costa fos redescoberta i els preus es tornessin bojos—, podies agafar el cotxe des de Pottstown i venir a passar el cap de setmana aquí amb els nens i la teva mitja costella sense haver de gastar més de dos centenars de dòlars. Tot això és un somni, ara, fins i tot després de la tempesta. Un gran cartell —amb una part arrencada pels vents— anuncia la gira de comiat del cantant Glen Campbell. Encara queda la meitat de la cara somrient i massa atractiva del Glen, una foto dels seixanta —abans que arribessin la Tanya, l'alcohol i la cocaïna. Han reutilitzat una pancarta de paper que hi ha davant d'un dels bars —robada del jardí d'algú després de les eleccions— i en lloc de dir «Obama-Biden» ara anuncia: «Hem tornat. A prendre pel cul, Sandy».

Al cotxe, tinc posada la *Fanfare* de Copland, que omple tot l'espai interior a dos quarts d'onze del matí. Vaig comprar-ne les obres completes en línia. Com sempre, quedo commogut pels oboès que donen pas a les cordes, i després els timbals i els contrabaixos. És un

matí de cel alt a Wyoming. El Joel McCrea travessa galopant una praderia exposada al vent. La Barbara Britton, acabada de tornar de Vermont, surt de la seva rústica cabana. *¿Per què triga tant? ¿Potser hi ha problemes? ¿Què pot fer, una dona sola com jo?* Ja he gastat tres discs aquesta tardor. Gairebé qualsevol Copland (avui és la Simfònica de Pittsburg dirigida per un israelià) em pot convèncer gairebé qualsevol dia que no sóc un vell qualsevol que fa el que fan els vells: arribar-se amb cotxe fins a la botiga per comprar llet de soja, visitar el periodontòleg, anar fins a l'aeroport per rebre joves soldats —algunes vegades contra la seva voluntat. No em fa falta escoltar-lo gaire perquè em canviï la perspectiva d'un dia determinat —o d'un moment determinat, o d'un el que sigui determinat. La Sally em va deixar un Copland al mitjà de Nadal fa un any (*Billy el Nen*), i ha tingut efectes molt positius. Jo em vaig comprar *El llibre tibetà de la vida i de la mort* com a autoregal, però per aquí no he progressat gaire —tot i que em caldria.

No he tingut temps de mirar la paperassa de la compra del 2004 de l'Arnie Urquhart —si va demanar un crèdit, si va fer un pagament fraccionat, o si va pagar bitllo-bitllo amb un bon feix de bitllets. Jo, evidentment, hauria de recordar-me de la transacció, ja que la casa era meva i em vaig embutxacar els calés —els vaig utilitzar per pagar la casa de Haddam, i encara en van sobrar un munt. Però com moltes coses que hauria de fer, sovint no les faig. No és veritat que a mesura que et fas gran les coses se t'esmunyen com la melassa que llisca per damunt d'una taula. El que sí que és veritat és que hi ha certes coses que no les recordo igual de bé, a causa

del fet que ja no m'importen tant. Ara vaig amb un Swatch barat, però de vegades no sé a quin dia del mes som, sobretot al final i al principi de mes, i llavors m'em-bolico amb la cançoneta del «trenta dies té el setembre...». Això, crec, és normal i no em preocupa. No es pot dir que cada matí em posi els pantalons al revés, o que em lligui els cordons d'una sabata amb els de l'altra, o que no pugui trobar el camí fins a la bústia. La meua única molèstia persistent és una subluxació (una joia de paraula) que m'apareix de tant en tant a les cervicals 3 i 4. Em provoca un cruixit de Rice Krispies al coll, i un dolor quan el giro cap a un costat o cap a l'altre, de manera que no ho faig gaire. Tinc por que això restringeixi els senyals que m'arriben al cervell. El meu traumatòleg del Haddam Medical, el doctor Zippee (un pakistanès i un perfecte imbècil), em va preguntar si volia que em demanés «una analítica» per descobrir si sóc candidat a tenir Alzheimer. (Va estar encantat de proposar-m'ho.)

—Gràcies, però em sembla que no —vaig dir dins del seu petit cubicle verd, vestit amb una bata florejada que em congelava el cul—. No sé gaire què en faria, de la informació.

—Probablement se n'oblidaria —em va dir ell tot cofoi.

El doctor Zippee també m'ha dit que un séc vertical al lòbul de l'orella, que normalment passa desapercbut, és un «bon indicador» d'una malaltia cardíaca. Jo, evidentment, en tinc un, però no és fondo —cosa que espero que sigui un bon senyal.

La meua opinió sobre la «gran A», però —si mai n'hagués de tenir—, és que de seguida es converteix en

la seva pròpia zona de confort i no és tan dolenta com es diu. El doctor Zippee, que va estudiar medicina a Karachi i va ser metge resident a Hopkins, torna al seu antic país cada hivern per treballar en una madrassa (sigui el que sigui el que vulgui dir això). Se'm queixa que Amèrica, en el seu afany venjatiu de governar el món, ha arruïnat la vida a la seva terra natal; que els talibans van començar sent una bona gent que estaven al nostre costat. Però que ara, gràcies a nosaltres, els carrers no són segurs a la nit. Jo li dic que per mi els pakistanesos i els indis són el mateix, com els israelians i els àrabs i els irlandesos del nord i del sud. La religió és només l'excusa que fan servir per massacrar-se i incinerar-se —si no, es moririen d'avorriment.

—Espectacular —diu, i riu com un ximpanzé. Fa poc s'ha comprat una casa a Mount Desert i espera marxar de Nova Jersey aviat. Segons el seu punt de vista, la vida consisteix a gestionar el dolor, i jo necessito millorar la gestió del meu.

El Copland creix quan enfila el pont. La badia de Barnegat, aquest matí, és un mar de lluentons en mans d'un vent juganer, amb la llarga illa i Seaside Heights al davant, que, en un moment de llum feridora, sembla que no hagi canviat. Em sobrevolen les gavines. A la llunyania, unes quantes veles diminutes sotraguegen enmig d'una brisa inconstant provinent de la costa. La temperatura màxima ha sigut d'un grau. S'ha de ser fatxenda per sortir a navegar. Estic segur que vaig massa escarrit de roba, però estic eufòric d'haver tornat a la costa, encara que sigui per veure el desastre. Les nostres veritables emocions no són mai convencionals.